

IV Ogólnopolska Konferencja Logopedyczna Śląskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Logopedycznego

Sprawozdanie

„Logopedia Śląska w teorii i praktyce” to temat czwartej Ogólnopolskiej Konferencji Logopedycznej, która odbyła się w 22 maja 2009 roku w Sali Sejmu Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach. Konferencja została zorganizowana przez Śląski Oddział Polskiego Towarzystwa Logopedycznego. Patronat honorowy nad konferencją objął Uniwersytet Śląski oraz Marszałek Województwa Śląskiego Bogusław Śmigielski. W spotkaniu wzięło udział ponad 300 logopedów z województw: Śląskiego, Opolskiego, Łódzkiego Mazowieckiego i Małopolskiego.

Uroczystego otwarcia konferencji dokonali: przewodnicząca Oddziału dr Iwona Michalak-Widera, zastępca przewodniczącej mgr Katarzyna Pietras i zastępca przewodniczącego ZG PTL dr Mieczysław Chęciek. Tegoroczna konferencja miała szczególny charakter, ponieważ w 2009 roku Oddział Śląski PTL obchodzi swoje 30-lecie, co zaznaczył na wstępie dr Mieczysław Chęciek.

Konferencję rozpoczęto od wręczenia trzeciej Nagrody Logopedia Silesiaca 2009. Pierwszą nagrodę w 2007 roku przyznano dr. Mieczysławowi Chęćkowi, Drugą nagrodę w 2008 roku otrzymała prof. dr hab. Iwona Nowakowska-Kempna. W tym roku wyróżnienie to środowisko logopedyczne Śląska postanowiło przyznać dr Małgorzacie Szalińskiej-Otorowskiej, która 31 lat poświęciła pracy logopedycznej z dziećmi i młodzieżą. Laureatka jest ekspertem na liście MEN-u. Założyła działający do dziś „Afazja-klub” w Gliwicach, który obecnie jest sekcją Stowarzyszenia Osób Niepełnosprawnych w Gliwicach. M. Szalińska-Otorowska była także inicjatorką „Białych sobót z logopedą”, czyli bezpłatnych konsultacji logopedycznych w Poradniach Psychologiczno-Pedagogicznych w Gliwicach. Następnie przewodnicząca ŚO PTL dr Iwona Michalak-Widera odczytała nazwiska, wyróżniających się działalnością, liderów Śląskich Zespołów Doskonalenia Logopedów. Koordynatorzy Śląskich ZDL swym zaangażowaniem oraz bezinteresowną pracą szerzą wiedzę logopedyczną na terenie całego Śląska. Wyróżniającymi się liderami są: Katarzyna Węsierska - I Katowicki ZDL, Katarzyna Kusz i Małgorzata Szalińska-Otorowska – Gliwicki ZDL, Marzena Lampart-Busse - Rybnicki ZDL, Marianna Głębocka-Czarnecka i Jolanta Ho-Janecka – Jastrzębski ZDL, Józef Oczadły – II Katowicki ZDL, Iwona Cudak i Barbara Ostrowska-Nowak – Sosnowiecki ZDL, Elżbieta Skrzypiec-Kucharzewska i Ewa Ossolińska-Pawlik – Siemianowicki ZDL, Alicja Iskrzyska i Magdalena Putyra – Bielski ZDL, Lidia Ciborska – Chorzowski ZDL. Wszystkie wyróżnione osoby otrzymały dyplomy – podziękowania podczas tradycyjnego spotkania liderów ŚZDL w czasie drugiej przerwy konferencji.

Pierwszą część konferencji otworzył przedstawiciel Wojewody Śląskiego - dyrektor Wydziału Nadzoru nad Systemem Opieki Zdrowotnej dr Ireneusz Ryszkiel. W imieniu gospodarza gmachu powitał wszystkich zebranych. Następnie głos zabrał prof. zw. dr hab. Marian Kisiel, Prodzikan ds. Rozwoju i Promocji Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Śląskiego. Profesor M. Kisiel podkreślił merytoryczne znaczenie działalności logopedów Śląska w okresie ostatnich 30 lat.

Kolejno wystąpiła dr Danuta Dramska, nauczyciel akademicki Wydziału Pedagogiki i Psychologii Uniwersytetu Śląskiego z wykładem na temat „Proces instytucjonalizacji zawodu logopedy w Polsce – profesjonalna tożsamość logopedów”. Prelegentka w swoim wystąpieniu mówiła o tworzeniu się instytucjonalnych podstaw logopedii. Podkreśliła, iż powstanie zawodu logopedy było wynikiem długiej ewolucji i nieustannego poszukiwania tożsamości zawodowej oraz przekształcenia spontanicznej działalności jednostek w działalność celową, nastawioną na realizację pewnych zadań, którym można było się poświęcić zawodowo.

„Diagnozowanie słuchu fonemowego u dzieci w wieku przedszkolnym” było tematem wystąpienia dr Joanny Gruby, także nauczyciela akademickiego Wydziału Pedagogiki i Psychologii Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. W swoim wystąpieniu dr J. Gruba stwierdziła, że w literaturze pedagogicznej, logopedycznej i psychologicznej powstało wiele opracowań dotyczących słuchu fonemowego. Powstało również wiele kwestionariuszy i prób służących do badania percepcji słuchowej. Dotychczas jednak nie powstały normy określające profil rozwoju słuchu fonemowego.

Z dużym zainteresowaniem zgromadzeni wysłuchali wykładu mgr Łucji Skrzypiec logopedy z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej nr 2 w Katowicach, która mówiła o „Wykorzystaniu wczesnej nauki czytania w terapii logopedycznej”. Zdaniem prelegentki „w terapii logopedycznej wspartej wczesną nauką czytania metodą prof. dr hab. Jagody Cieszyńskiej, zgodną z rozwojem mowy dziecka i symultaniczno-sekwencyjnym sposobem pracy półkul mózgowych, mamy możliwość efektywnej stymulacji rozwoju językowego”. Metoda okazuje się szczególnie skuteczna w terapii Opóźnionego Rozwoju Mowy, dzięki niej wprowadzamy dziecko w świat języka mówionego i pisanego jednocześnie.

Dr Olga Przybyła nauczyciel akademicki, kierownik Podyplomowych Studiów Logopedii przy Uniwersytecie Śląskim mówiła o „Elementach SI w postępowaniu logopedycznym”. Prelegentka przybliżyła podstawową wiedzę z zakresu przetwarzania sensorycznego oraz włączania jej do postępowania diagnostycznego w logopedii. Zdaniem autorki wiedza ta ma się łączyć z postulowaną przez badaczy koniecznością wieloetapowych, złożonych

i długoterminowych badań, które mogą przynosić nowe spostrzeżenia, wnioski i narzędzia istotne w pracy logopedy.

Kolejnym prelegentem był dr Mieczysław Chęciek, wykładowca Wyższej Szkoły Ekonomii, Turystyki i Nauk Społecznych w Kielcach oraz Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Raciborzu. Prelegent przedstawił diagnostyczno-terapeutyczne aspekty zaburzeń głosu z perspektywy neurologopedycznej. Autor w swoim referacie przybliżył propozycję neurologopedycznej diagnozy osób z zaburzeniami głosu oraz podstawowe założenia terapeutyczne w przypadku zaburzeń głosu o różnej etiologii. Wykorzystał przy tym światowe doniesienia na tym polu jak i własne doświadczenia.

Mgr Bogusława Maculewicz, logopeda z Poradni Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży "Germen" w Katowicach już po raz kolejny przedstawiła swoje doświadczenia z praktyki. Tym razem mówiła o „Usprawnianiu komunikacji w chorobie Alzheimera”. Omawiana choroba jest jednym z najczęstszych schorzeń przebiegających z otępieniem. Opieka nad chorym jest długotrwała, dlatego też istotna jest wiedza na temat umiejętności komunikowania się z chorym.

Podczas przerwy, na której odbyło się spotkanie wszystkich liderów Śląskich Zespołów Doskonalenia Logopedów, przewodnicząca Śląskiego Oddziału PTL dr Iwona Michalak-Widera przekazała nowe informacje dotyczące pracy w zespołach. Na koniec spotkania dr I. Michalak-Widera podziękowała wszystkim obecnym za wkład, wytrwałość w dzieleniu się wiedzą, pomysłowość i bezinteresowną pracę oraz wręczyła dyplomy uznania.

„Wieloprofilowy charakter terapii logopedycznej pacjentów po ciężkim urazie czaszkowo-mózgowym w warunkach hospitalizacji” był tematem kolejnego wykładu mgr Katarzyny Pietras, logopedy z Kliniki Neurologii Wieku Rozwojowego Górnośląskiego Centrum Zdrowia Dziecka w Katowicach. Katarzyna Pietras podkreśliła, że wypadki komunikacyjne obok upadków z wysokości, to najczęstsze przyczyny ciężkich urazów czaszkowo-mózgowych. Wieloprofilowe działania terapeutyczne logopedy, zmierzające do przywrócenia funkcji pokarmowych oraz umiejętności komunikacyjnych są oprócz fizjoterapii i terapii psychologicznej istotnym składnikiem skutecznej i kompleksowej rehabilitacji.

Następnie głos zabrała mgr Katarzyna Węsierska, logopeda z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej nr 1 w Katowicach, która mówiła o „Strategiach postępowania logopedycznego w przypadku wczesnej niepełności mowy”. Prelegentka stwierdziła, że pewna niepełność mowy w okresie wczesnego

dzieciństwa jest zjawiskiem normalnym. Postępowanie logopedyczne w przypadku wczesnej niepełności mowy to profilaktyka, oddziaływania z zakresu wczesnej interwencji, diagnostyka oraz stosownie do potrzeb – terapia pośrednia lub bezpośrednia. Wybór strategii interwencji terapeutycznej uzależniony jest od potrzeb dziecka i jego środowiska.

Głos zabrała również przewodnicząca naszego Oddziału dr Iwona Michalak-Widera, która mówiła o „Oddziaływaniu logopedycznym u osób z niepełnosprawnością intelektualną”. Zdaniem prelegentki dla uzyskania zadowalającego postępu terapii logopedycznej w stosunku do osób z niepełnosprawnością intelektualną, należy stosować specjalne oddziaływania logopedyczne. Metody i techniki proponowane przez terapeutę winny być adekwatne do postępowania z dziećmi przedszkolnymi i wczesnoszkolnymi. Postępowanie takie jest istotne ze względu na osłabienie procesów poznawczych osób z obniżoną sprawnością intelektualną.

Bardzo ciekawy i poruszający wykład przedstawiła mgr Magdalena Putyra, logopeda z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej nr 3 w Bielsku-Białej i Punktu Wczesnej Interwencji w Cieszynie. Koleżanka przedstawiła zagadnienie „Stymulacji rozwoju psychoruchowego dziecka z zespołem Downa w pierwszych trzech latach życia”. Prezentacja powyższego tematu miała na celu zwrócenie uwagi logopedów na skuteczność wczesnej interwencji logopedycznej małego dziecka. Podczas wystąpienia zostały przedstawione wyniki ankiety dla rodziców z zespołem Downa zawierającej pytania na temat wiedzy dotyczącej rehabilitacji małego dziecka z tym deficytem.

Na zakończenie konferencji wystąpił mgr Józef Oczadły z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej nr 3 w Katowicach. Tematem referatu była „Mowa i myślenie dziecka – metoda terapii dzieci z opóźnionym i zaburzonym kształtowaniem się mowy”. Wystąpienie oparte było na własnych doświadczeniach z wykorzystaniem w swojej pracy materiałów dydaktyczno-logopedycznych czeskich autorek Svobodovej i Kutalkovej. Materiały te stosowane są przez autora zarówno w profilaktyce logopedycznej, w rozwijaniu umiejętności czytania, jak i w specjalnych metodach pedagogicznych i logopedycznych.

Na zakończenie przewodnicząca ŚO PTL dr Iwona Michalak-Widera podziękowała wszystkim prelegentom za dzielenie się wiedzą, uczestnikom konferencji za aktywny w niej udział, a organizatorom za bezinteresowne zaangażowanie w przygotowanie konferencji.

Uczestnicy konferencji otrzymali bogate materiały konferencyjne w postaci kolejnych dwóch plakatów profilaktycznych, płytek CD ze streszczeniami wystąpień oraz ulotek informacyjnych kilkunastu wydawnictw pomocy logopedycznych uczestniczących w konferencji. W tym miejscu szczególne podziękowania należą się firmie Komlogo, która znacząco wspomogła organizację konferencji. Ukazał się także szesnasty numer periodyku „Forum Logopedyczne”, którego redaktorem naczelnym jest dr Danuta Pluta-Wojciechowska.

Kolejna V Ogólnopolska Konferencja Logopedyczna organizowana przez Zarząd Śląskiego Oddziału PTL odbędzie się 23 października 2009 roku w Sali Sejmu Śląskiego w Katowicach. Będzie ona w dużej mierze poświęcona kontynuacji obchodów 30.lecia Logopedii Śląskiej, jak i obchodom Światowego Dnia Jąkających Się. Prelegentami będą kolejni śląscy teoretycy i praktycy, którzy podzielą się doświadczeniami w zakresie szeroko pojętych zagadnień logopedii. W imieniu organizatorów już dziś serdecznie na nią zapraszam.

Karol Pawlas